

Andere partijen bij de procedure: Koninkrijk der Nederlanden (vertegenwoordigers: C. M. Wissels, D. J. M. de Grave, gemachtigden), Bondsrepubliek Duitsland (vertegenwoordigers: M. Lumma, B. Klein en T. Henze, gemachtigden)

Interveniënten aan de zijde van de partij Koninkrijk der Nederlanden: Franse Republiek (vertegenwoordigers: G. de Bergues, A.-L. Vendrolini, J. Gstalter en B. Cabouat, gemachtigden), Republiek Slovenië (vertegenwoordiger: V. Klemenc, gemachtigde), Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (vertegenwoordigers: E. Jenkinson, S. Behzadi-Spencer, S. Ossowski en H. Walker, gemachtigden, en K. Bacon, barrister)

Voorwerp

Hogere voorziening tegen het arrest van het Gerecht van eerste aanleg (Vijfde kamer — uitgebreid) van 10 april 2008, Nederland/Commissie (T-233/04), waarbij het Gerecht heeft nietig verklaard beschikking C(2003) 1761 def. van de Commissie van 24 juni 2003 betreffende de door Nederland aangemelde steunmaatregel nr. N35/2003 inzake verhandelbare emissierechten voor stikstofoxiden

Dictum

- 1) Het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen van 10 april 2008, Nederland/Commissie (T-233/04), wordt vernietigd.
- 2) De incidentele hogere voorzieningen worden afgewezen.
- 3) Het beroep in eerste aanleg wordt verworpen.
- 4) Het Koninkrijk der Nederlanden wordt verwezen in de kosten die de Europese Commissie in verband met de procedure in eerste aanleg heeft gemaakt en draagt zijn eigen kosten in verband met die procedure.
- 5) De Europese Commissie en het Koninkrijk der Nederlanden dragen hun eigen kosten in verband met de procedure in hogere voorziening.
- 6) De Bondsrepubliek Duitsland, de Franse Republiek, de Republiek Slovenië en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland dragen hun eigen kosten.

(¹) PB C 223 van 30.8.2008.

Arrest van het Hof (Grote kamer) van 6 september 2011 (verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Østre Landsret — Denemarken) — Lady & Kid A/S, Direct Nyt ApS, A/S Harald Nyborg Isenkram- og Sportsforretning, KID-Holding A/S/Skatteministeriet

(Zaak C-398/09) (¹)

(Niet-terugbetaling van onverschuldigd betaalde belasting — Ongerechtvaardigde verrijking wegens verband tussen invoering van deze belasting en afschaffing van andere heffingen)

(2011/C 311/08)

Procestaal: Deens

Verwijzende rechter

Østre Landsret

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partijen: Lady & Kid A/S, Direct Nyt ApS, A/S Harald Nyborg Isenkram- og Sportsforretning, KID-Holding A/S

Verwerende partij: Skatteministeriet

Voorwerp

Verzoek om een prejudiciële beslissing — Østre Landsret — Uitlegging van het arrest van het Hof in zaak C-192/95, Comateb e.a., en van de gemeenschapsrechtelijke beginselen inzake terugvordering van onverschuldigde betaling — Weigering van terugbetaling van een nationale heffing die onverenigbaar met het gemeenschapsrecht is verklaard, wegens ongerechtvaardigde verrijking daar er een rechtstreekse band is tussen de invoering van de onrechtmatige heffing en de opheffing van andere op een andere basis geïnde heffingen — Niet-terugbetaling waardoor marktdeelnemers die producten invoeren, worden benadeeld tegenover marktdeelnemers die soortgelijke nationale producten kopen, doordat eerstgenoemden naar verhouding meer aan onrechtmatige heffing hebben betaald dan laatstgenoemden

Dictum

De regels van het recht van de Unie inzake terugvordering van het onverschuldigd betaalde moeten aldus worden uitgelegd dat terugvordering van het onverschuldigd betaalde alleen tot ongerechtvaardigde verrijking kan leiden wanneer de bedragen die een belastingplichtige ten onrechte heeft betaald aan belasting die een lidstaat in strijd met het recht van de Unie heeft geheven, rechtstreeks op de koper zijn afgewenteld. Het recht van de Unie verzet zich dus ertegen dat een lidstaat terugbetaling van een onrechtmatige belasting weigert op grond dat het door de belastingplichtige ten onrechte betaalde bedrag is gecompenseerd door een besparing als gevolg van de gelijktijdige afschaffing van andere heffingen, aangezien deze compensatie volgens het recht van de Unie niet kan worden aangemerkt als ongerechtvaardigde verrijking met betrekking tot deze belasting.

(¹) PB C 312 van 19.12.2009.

Arrest van het Hof (Grote kamer) van 6 september 2011 (verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Bayerische Verwaltungsgerichtshof — Duitsland) — Karl Heinz Bablok e.a./Freistaat Bayern

(Zaak C-442/09) (¹)

(Genetisch gemodificeerde levensmiddelen — Verordening (EG) nr. 1829/2003 — Artikelen 2 tot en met 4 en 12 — Richtlijn 2001/18/EG — Artikel 2 — Richtlijn 2000/13/EG — Artikel 6 — Verordening (EG) nr. 178/2002 — Artikel 2 — Imkerijproducten — Aanwezigheid van stuifmeel van genetisch gemodificeerde planten — Gevolgen — In handel brengen — Begrippen „organisme” en „levensmiddelen die ingrediënten bevatten die met genetisch gemodificeerde organismen zijn geproduceerd”)

(2011/C 311/09)

Procestaal: Duits

Verwijzende rechter

Bayerische Verwaltungsgerichtshof

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partijen: Karl Heinz Bablok, Stefan Egeter, Josef Stegmeier, Karlhans Müller, Barbara Klimesch

Verwerende partij: Freistaat Bayern

in aanwezigheid van: Monsanto Technology LLC, Monsanto Agrar Deutschland GmbH, Monsanto Europe NV

Voorwerp

Verzoek om een prejudiciële beslissing — Bayerische Verwaltungsgerichtshof — Uitlegging van de artikelen 2, punten 5 en 10, 3, lid 1, 4, lid 2, en 12, lid 2, van verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (PB L 268, blz. 1) — Ongewilde en onvoorziene aanwezigheid in imkerijproducten van stuifmeel dat afkomstig is van genetisch gemodificeerde planten en geen reproductiecapaciteit meer bezit — Eventuele gevolgen voor de wijze waarop die producten op de markt kunnen worden gebracht — Begrippen „genetisch gemodificeerd organisme” en „met GGO's geproduceerd”

Dictum

- 1) Het begrip genetisch gemodificeerd organisme in de zin van artikel 2, punt 5, van verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, moet aldus worden uitgelegd dat een stof zoals stuifmeel van een genetisch gemodificeerd maïsras, die geen reproductiecapaciteit meer bezit en niet in staat is tot overdracht van het daarin aanwezige genetische materiaal, niet meer onder dat begrip valt.
- 2) De artikelen 2, punten 1, 10 en 13, en 3, lid 1, sub c, van verordening nr. 1829/2003, artikel 2 van verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden, en artikel 6, lid 4, sub a, van richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame, moeten aldus worden uitgelegd dat wanneer een stof zoals stuifmeel dat genetisch gemodificeerd DNA en genetisch gemodificeerde eiwitten bevat, niet kan worden beschouwd als een genetisch gemodificeerd organisme, producten zoals honing en voedings-supplementen waarin een dergelijke stof is opgenomen, „levensmiddelen [zijn] die [...] ingrediënten bevatten die [met GGO's] zijn geproduceerd” in de zin van artikel 3, lid 1, sub c, van verordening nr. 1829/2003. Een dergelijke kwalificatie is mogelijk ongeacht of de betrokken stof opzettelijk dan wel onvoor-zien is opgenomen.
- 3) De artikelen 3, lid 1, en 4, lid 2, van verordening nr. 1829/2003 moeten aldus worden uitgelegd dat wanneer op grond van deze bepalingen voor een levensmiddel een vergunning

moet worden afgegeven en daarop toezicht moet worden uitgeoefend, op die verplichtingen niet mutatis mutandis een tolerantiedrempel kan worden toegepast als die waarin ter zake van etikettering is voorzien bij artikel 12, lid 2, van die verordening.

(¹) PB C 24 van 30.1.2010.

Arrest van het Hof (Vierde kamer) van 8 september 2011 (verzoeken om een prejudiciële beslissing ingediend door de Conseil d'État — Frankrijk) — Monsanto SAS e.a./Ministre de l'Agriculture et de la Pêche

(Gevoegde zaken C-58/10 tot en met C-68/10) (¹)

(Landbouw — Genetisch gemodificeerde diervoeders — Noodmaatregelen — Door lidstaat vastgestelde maatregel — Voorlopige opschorting van op grond van richtlijn 90/220/EEG verleende toestemming — Rechtsgrondslag — Richtlijn 2001/18/EG — Artikel 12 — Sectorale wetgeving — Artikel 23 — Vrijwaringsclausule — Verordening (EG) nr. 1829/2003 — Artikel 20 — Bestaande producten — Artikel 34 — Verordening (EG) nr. 178/2002 — Artikelen 53 en 54 — Toepassingsvoorwaarden)

(2011/C 311/10)

Procestaal: Frans

Verwijzende rechter

Conseil d'État

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partijen: Monsanto SAS (C-58/10 en C-59/10), Monsanto Agriculture France SAS (C-58/10 en C-59/10), Monsanto International SARL (C-58/10 en C-59/10), Monsanto Technology LLC (C-58/10 en C-59/10), Monsanto Europe SA (C-59/10), Association générale des producteurs de maïs (AGPM) (C-60/10), Malaprade SCEA e.a. (C-61/10), Pioneer Génétique SARL (C-62/10), Pioneer Semences SAS (C-62/10), Union française des semenciers (UFS), voorheen Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma) (C-63/10), Caussade Semences SA (C-64/10), Limagrain Europe SA, voorheen Limagrain Verneuil Holding SA (C-65/10), Maisadour Semences SA (C-66/10), Ragt Semences SA (C-67/10), Euralis Semences SAS (C-68/10), en Euralis Coop (C-68/10)

Verwerende partij: Ministre de l'Agriculture et de la Pêche

In tegenwoordigheid van: Association France Nature Environnement (C-59/10 en C-60/10), Confédération paysanne (C-60/10)

Voorwerp

Verzoek om een prejudiciële beslissing — Conseil d'État — Uitlegging van de artikelen 20 en 34 van verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (PB L 268, blz. 1), van de artikelen 12 en 23 van richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de